

o niž tu jde; není vůbec známo, kde vlastně onen stoh stál; jak daleko byl od železniční trati, na níž bylo zboží z jedoucího vlaku vyhozeno; zda snad ještě byl na území dráhy samé, v jejím obvodu, na jejích pozemcích vedle trati či na místě odlehlejších atd. Jen po zjištění této místní situace bude lze bezpečně uvažovati o otázce, zda zboží, třebas do stohu odnešené, bylo ještě v dosahu a v disposiční moci správy dráhy jakožto držitelky v době nedovoleného zásahu; po případě bude lze po tomto zjištění přikročiti i k řešení další podřadné otázky, zda snad způsobem ukrytí ve stohu, o němž se rozsudek též blíže nevyjadřuje, nebyla tato disposiční moc dosavadnímu držiteli odňata, a na takovémto podkladě bude jediné lze správně a bezpečně posouditi, zda stěžovatel vědomě spolupůsobil při »odnětí věci z cizí moci« (§ 174 II a, tr. zák.) či, zda teprve po tom, když byla tato činnost hlavním pachatelem Jaromírem M-ým dokončena, odvezením zboží, »již ukradeného«, vyvinul činnost spadající jen pod skutkovou podstatu §§ 185 a 186 tr. zák. Při tom se přirozeně předpokládá, že mezi pachateli nebylo snad již před činem dorozumění, naplňující některou z forem spoluviny neb účastenství, jak jsou uvedeny v § 5 tr. zák., které by přirozeně uvažování o mírnější kvalifikaci podle § 185 tr. zák. vyloučily; takového zjištění rozsudek neobsahuje, a není proto třeba o této možnosti dále se šířiti. Dojista je rozsudek právně pochybeným, pokud na shora uvedeném pro správné postřehnutí rozdílu mezi spolupachatelstvím a podílnictvím na krádeži nepostačujícím podkladě již vyřkl povšechnou právní zásadu o trvání disposiční moci dosavadního držitele. V tomto směru bylo zmatečnící stížnosti obžalovaného vyhověti, výrok o vině v bodu I 2 napadeného rozsudku zrušiti jako zmatečný a uznati jinak za předpokladů § 5 nov. k tr. ř. již v zasedání neveřejném, jak se stalo.

Čís. 3314.

Skutková podstata podvodu ve smyslu § 201 c) tr. zák. je dána již tím, že kdo věci nalezené neb omylem ho došlé úmyslně ukryje a sobě přivlastní; nevyžaduje se, by byl omyl vzbuzen samým pachatelem, tím méně jeho jednáním nějak zvlášť za lstivé kvalifikovaným, ani, by omyl oné osoby, jímž věc došla do rukou pachatele, byl trvalý, tím méně, by sám pachatel osobu zmýlivší se v jejím omylu nějak udržoval. Po stránce objektivní vyčerpává onu skutkovou podstatu již ukryvání a присвоjení si věci omylem došlé; pojem »ukrytí« a »přivlastnění si věci«.

Spadá sem, jestliže kdo, věda, že vklad na šekovém účtě v jeho prospěch se stal omylem, a byv vyzván a upomínán, by peníze vydal oprávněnému, tak neučinil, peníze vyzvedl a jimi disponoval.

Zpronevěra jest spáchána buďto zadržením nebo přivlastněním si věci; k pochybnostem v příčině jedné z těchto činností netřeba přihlížeti, je-li zpronevěra dána druhou; úmysl na přivodění trvalého stavu vyžaduje se pouze při zadržení, nikoliv při присвоjení si svěřené věci. Přivlastnění jest naplněno již tím, že pachatel svěřenou věcí, byť i přechodně, naložil způsobem přičícím se danému příkazu svěřitelovu.

Zpronevěra, pokud jde o věci zastupitelné (peníze), je vyloučena jen tehdy, byl-li pachatel podle svých majetkových poměrů již v době svěmocného nakládání s věcí svěřenou, příčího se přijatému příkazu, s to, by svému závazku dostál a příkazu vyhověl kdykoliv, a byl-li již v onu dobu také odhodlán, skutečně tak učiniti a pohotových prostředků právě k tomuto účelu použiti.

Pokud jde o zpronevěru, když advokát, převzav ručení za výhradné použití peněz u něho složených k určitému účelu (na zaplacení knihovnických dluhů prodáváných nemovitostí), odňal ony peníze účelu, pro který mu byly svěřeny.

Skutková podstata přestupku podle § 320 f) tr. zák. nevyžaduje ani, by škoda skutečně nastala, ani, by škoda byla možná; úmysl poškoditi je tu na rozdíl od podvodu vyloučen, stačí pouhý úmysl klamati.

(Rozh. ze dne 3. listopadu 1928, Zm II 193/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Uh. Hradišti ze dne 7. března 1928, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 200, 201 c), 203 tr. zák., zločinem zpronevěry podle §§ 183, 184 tr. zák. a přestupkem podle § 320 f) tr. zák.

D ů v o d y:

Zmatečná stížnost napadá odsuzující rozsudek pro zločin podvodu ve smyslu § 201 písm. c) tr. zák., spáchaný ukrytím a přisvojením si 4.000 Kč ke škodě Františka M-y, z důvodu zmatečnosti podle § 281 čis. 9 a) tr. ř. v první řadě tvrzením, že trestný čin podle § 201 písm. c) tr. zák. vyžaduje kromě zvláštních, tímto ustanovením vytčených náležitostí také splnění náležitostí podle § 197 tr. zák., tedy, by pachatel uvedl někoho lstivým předstíráním nebo jednáním v omyl nebo užil omylu nebo nevědomosti jiného způsobem právě dotčeným; toho prý však v souzeném případě nebylo, neboť se omyl u Marie M-ové vyskytl bez jakéhokoliv působení obžalovaného, obžalovaný též dojití peněz přiznal, účastné osoby o penězích věděly a obžalovaný peníze i s úroky vrátil. Zmatečná stížnost přehlíží, že pojmy lstivého předstírání nebo jednání, tvořící zákonné znaky všeobecné skutkové podstaty podvodu podle § 197 tr. zák., jsou v předpisech trestního zákona, jež stanoví jednotlivé zvláštní druhy podvodu, nahrazeny obdobnými pojmy jinými, že tudíž i skutková podstata podvodu ve smyslu § 201 písm. c) tr. zák. je dána již tehdy, když kdo věci nalezené neb omylem ho došlé úmyslně ukryje a sobě přivlastní, a nevyžaduje se tedy ani, by omyl byl vzbuzen samým pachatelem, tím méně jeho jednáním nějak zvlášť za lstivé kvalifikovaným, ani, by omyl oné osoby, jímž věc došla do rukou pachatele, byl trvalý, tím méně, by sám pachatel osobu zmýlivší se v jejím omylu nějak udržoval. Okolnosti takové mohly by ovšem sloužiti

k nepochybnému průkazu nutného pachatelova vědomí o omylu i k průkazu jeho úmyslu čelícího k ukrytí a přisvojení si omylem došlé věci, nenáleží však k objektivní skutkové podstatě zločinu podle § 201 písm. c) tr. zák., pro kterou tedy zbytečně zjištění jich žádá zmáteční stížnost; netřeba jich však ani pro průkaz úmyslnosti zvláště zjišťovati, když i bez nich vytčená subjektivní stránka tohoto trestného činu dala se dostatečně prokázati. Pokud tedy zmáteční stížnost vyžaduje, by zjištěná činnost pachatelova vykazovala též znaky lstivosti podle § 197 tr. zák., jest bezdůvodna, neboť po stránce objektivní vyčerpává skutkovou podstatu onoho trestného činu již ukryvání a přisvojení si věci omylem došlé; tím právě pachatel využívá omylu, o němž zákon nerozlišuje, u koho a jakým způsobem nastal. Došlo-li již k ukrytí a k přisvojení si věci omylem došlé s úmyslem zákonem vyžadovaným, jest podvod podle § 201 c) tr. zák. spáchán a nápotomní chování pachatelovo, zejména též v souzeném případě přiznání se k penězům a vrácení jich, na něž zmáteční stížnost poukazuje, nezabývá obžalovaného trestnosti, byť i se stalo před trestním oznámením, neboť tu obdobného ustanovení jako podle § 187 tr. zák. není.

Zmateční stížnost vyžaduje dále ke skutkové podstatě zločinu podle § 201 c) tr. zák. obojí v zákoně uvedenou činnost a tvrdí, že není ukrytím, když M. z potvrzenky a F. ze sdělení obžalovaného věděli, že peníze jsou u obžalovaného, že není ukrytí ani přisvojení si v tom, že peníze byly z účtu u poštovního šekového úřadu, kde byly obžalovanému připsány, tímto vybrány, neboť obžalovaný je jako věc zastupitelnou mohl kdykoliv nahraditi a vrátiti, poněvadž prý podle zjištění měl na spořitelni knížce uloženo 7.900 Kč a i u sebe měl neustále peníze, po případě že ze vkladu zůstalo na jeho účtu stále ještě 1.575 Kč, jimiž obžalovaný vůbec nenakládal. Zmateční stížnost buduje tu právní vývody částečně nepřipustně na skutečnostech nalézacím soudem odmítnutých (že prý vybrané peníze měl kdykoliv pohotově). Avšak ani pokud se drží zjištěného stavu věci, není v těchto námitkách odůvodněna. Sama připouští, že pojmu ukrytí nesluší rozuměti v technickém slova smyslu; jím zákon rozumí každé jednání, jímž se oprávněnému stěžuje nebo znemožňuje, by věci znovu nabyt (nikoliv jen, by o ní nabyt vědomosti), projeví-li se v něm úmysl věc omylem došlou si podržeti; přivlastniti si věc pak znamená, disponovati jí způsobem, který přísluší jen vlastníkovi což se může státi také úkonem, v němž právě spočívá ukryvání. Posuzuje-li se věc s tohoto správného hlediska, jest napadeným rozsudkem bezvadně zjištěno vše, čeho zákon po objektivní stránce vyžaduje ke skutkové podstatě podvodu podle § 201 písm. c) tr. zák. Neboť obžalovaný, věda, že se vklad v jeho prospěch stal omylem, a, byv vyzván a upomínán, by peníze vydal firmě J. F., nejen ani hned ani později tak neučinil, nýbrž naopak podle zjištění rozsudku v zápětí ihned peníze vyzvedl a jimi disponoval. Nalézací soud proto nepochybil, shledav v tomto zjištěném jednání obžalovaného ukryvání a přivlastnění si oněch peněz v řečeném smyslu zákona. Okolnosti, jež zmáteční stížnost v tomto směru uplatňuje ve spojení s tím, zda obžalovaný měl možnost vybra-

nou částku kdykoliv nahraditi, mají spíše význam pro posouzení subjektivní stránky činu, zda si totiž chtěl peníze na trvalou škodu složitěle ponechat. Dotyčné vývody zmateční stížnosti, popírající poškozovací úmysl obžalovaného, musí ovšem zůstatí pro právní posouzení potud stranou, pokud i ony popíráním zjištěné finanční tísně obžalovaného a tvrzením pohotovosti placení vycházejí z opaku toho, co po skutkové stránce zjistil závazně nalézací soud, že totiž obžalovaný vybrané peníze neměl, poněvadž je pro sebe spotřeboval, a že jmenovitě neprokázal, že 4.000 Kč uložil, by je mohl vrátiti. Nalézací soud z toho, že, ač obžalovaný věděl, že 4.000 Kč mu bylo Františkem M-ou zasláno omylem, že tedy nepatří ani jemu ani žádnému jeho klientu, a přece hned, jak o vkladu tom zvěděl, jej vyzvedl a sobě přivlastnil, naloživ s ním jako se svým majetkem, a že, opětovně byv vyzván, by peníze vrátil, byv žalován a exekvován, peníze nevrátil, až teprve v den exekučního prodeje, tedy až více než za čtyři měsíce, zjišťuje subjektivní stránku činu, neboli, jak hned v další větě uvádí, podvodný úmysl hned od počátku. Tím však právě zjistil i úmysl obžalovaného, způsobiti nevrácením omylem došlého peníze škodu složitelům. Tím, že odmítl všechny obžalovaným tvrzené příčiny zadržování výplaty a že poukázal na to, že musely býti po opětovném upomínání o vyplacení peníze vyčerpány všechny procesní prostředky, než obžalovaný — advokát — peníze vyplatil, dal nalézací soud zřejmě a zřetelně výraz i svému přesvědčení o úmyslu obžalovaného k způsobení škody trvalé. Ani tu pozdější zaplacení úmysl ten pojmově nevylučuje a správně vzal i nalézací soud okolnost, že obžalovaný jako advokát zaplatil teprve ve vrcholném období exekuce, v úvahu jen jakožto průvodní prostředek pro posouzení prvotního úmyslu obžalovaného. Úmysl ten není pojmově vyloučen ani tím, že obžalovaný dojití peněz nezatajoval, což ostatně při snadné kontrole vplatů u poštovního šekového úřadu nebylo by ani možné, a nalézací soud měl i tuto okolnost na zřeteli jen jako pouhý průvodní prostředek, jehož ocenění ovšem zmateční stížností napadati nelze. I po subjektivní stránce jest tedy zločin podvodu podle § 201 písm. c) tr. zák. popírán bezdůvodně a sluší k výtce zmateční stížnosti, »že nezpůsobil škodu, jež vznikla manželům M-ovým kontumačním rozsudkem«, jen poznamenati, že škoda tato není rozhodná pro skutkovou podstatu tohoto zločinu, rozsudek z ní nic pro zavinění obžalovaného nedovozuje a nemůže proto ani zmateční stížnost z tohoto bezvýznamného poukazu rozsudkového nic vyvozovati. Ke konečné námitce zmateční stížnosti ohledně dne, kdy se snad obžalovaný o složení peněz dověděl a jimi disponoval, stačí uvéstí, že má tento den význam pouze pro totožnost činu, o které však ani zmateční stížnost nijaké pochybnosti neuplatňuje. Pro skutkovou podstatu samého zločinu jest to však jinak nerozhodné a uplatňuje již proto zmateční stížnost v tom směru důvodem zmatečnosti podle § 281 čís. 5 tr. ř. neúplnost a nepřesnost dotyčného zjištění bezdůvodně; tím méně schází v případném nesprávném určení onoho dne některá ze složek samé skutkové podstaty zločinu, na něž bylo uznáno, takže není tu ani důvodu zmatečnosti hmotněprávní čís. 9 a) § 281 tr. ř.

V případě zpronevěry peněz, jež u obžalovaného složila Kateřina H-ová, na dávku z přírůstku hodnoty, snaží se zmateční stížnost poukazem na majetkoprávní ráz zločinu zpronevěry a — ostatně nesprávně — výtčením nutnosti zjištění, že H-ová měla utrpěti škodu, nebo ve skutečnosti ji utrpěla, vlastně jen samostatným hodnocením výpovědi Kateřiny H-ové, hodnocením významu depurační žaloby a výpovědi obžalovaného dovoditi, že peníze zůstaly u obžalovaného s vědomím a souhlasem Kateřiny H-ové. Nalézací soud naproti tomu vzal za zjištěno, že Kateřina H-ová nechtěla, by obžalovaný peníze zadržel tak dlouho, až bude skončeno jednání o slevu dávky, nýbrž že mu je výslovně dávala, by je ihned zaslal tak, jak je dostal. V souvislosti s tím sluší odmítnouti jako nepřipustné oceňování výsledků průvodního řízení další námitku, již se z důvodu zmatečnosti podle § 281 čís. 5 tr. ř. uplatňuje domnělá nejasnost, rozpor se spisy a vnitřní rozpor, pokud soud zjišťuje, že obžalovaný peníze od H-ové přijal s příkazem poukázati je ihned, ač to ani sám nepřiznal, ani nikdo ze svědků neuvedl, a že není skutečností, nýbrž pouhou domněnkou H-ové, jak obžalovaný peněz jí složených užil. Vzhledem k tomu, že jde tu o nepřipustné brojení proti skutkovému zjištění, nejsou přípustny ani právní závěry zmateční stížnosti, které činí popřením jakékoliv škody Kateřiny H-ové na jiném než shora řečeném, v rozsudku zjištěném skutkovém podkladu, zda a jaký příkaz obžalovaný o složených penězích od Kateřiny H-ové dostal. I další námitky zmateční stížnosti, dovozující, že nejde tu o zadržení ve smyslu § 183 tr. zák., jsou budovány na samovolném tvrzení, že H-ová, vědouc o tom a nenamítajíc nic proti tomu, že peníze jsou u obžalovaného, ho jako jediné oprávněná osoba nevyzvala k jich složení, takže tu prý nebylo příkazu ani jeho porušení. Nelze proto na tomto odchýleném skutkovém základě dovozovati, že tu nešlo o zadržení, poněvadž se vše dalo za souhlasu a s vědomím oprávněné. Mohlo by se ovšem zdáti pochybným, zda pojem »zadržení«, rozsudkem přijatý, jest naplněn s jiného hlediska, zda totiž jsou zjištěny a dány okolnosti, jež by nasvědčovaly úmyslu obžalovaného na přivodění trvalého protiprávního stavu, k čemuž zmateční stížnost poukazuje jednak na to, že obžalovaný hlásil složení prvního peníze 7.000 Kč ihned Zemskému výběrčímu úřadu a oznámil mu i slíbenou další splátku, jednak nepřipustně, proti opačnému zjištění rozsudkovému, na to, že prý bylo jednáno po celou tu dobu o slevu. K těmto pochybnostem netřeba však přihlížeti, jakmile je skutková podstata zpronevěry dána druhou možností činnosti pachatelovy, totiž přivlastniti si jemu svěřené částky, neboť zpronevěra jest spáchána buďto tím neb oním způsobem činnosti pachatelovy v zákoně uvedené a úmysl na přivodění trvalého stavu vyžaduje se jen při zadržení, nikoliv však při присvojení si věci svěřené. Přivlastnění jest naplněno již tím, že pachatel svěřenou věcí, byť i přechodně, naložil způsobem, jenž se přiči danému příkazu svěřitelovu, nemaje již v době tohoto svémocného nakládání možnosti, jinými pohotově jsoucími prostředky splniti kdykoliv daný mu příkaz. Tu pak namítá zmateční stížnost s hlediska objektivního i subjektivního, že šlo o peníze, věci za-

stupidelné, a přivlastnění bylo proto vyloučeno, poněvadž měl obžalovaný možnost je kdykoliv nahraditi, byl si této možnosti i vědom a neměl tedy úmysl peníze si přivlastniti. I tu zmateční stížnost uplatňuje jako podklad této náhrady peněz prameny, které rozsudek nalézacího soudu nezjistil (vyšší vklady na knížku), případně k nim nepřihlížel, poněvadž jimi obžalovaný neprokázal, že měl po ruce hotové prostředky, by kdykoliv příkazu vyhověl. Rovněž nepřipustně hodnotí zmateční stížnost pro skutkové posouzení platební způsobilosti obžalovaného význam proti němu vedených exekucí. K těmto námitkám ovšem přihlížeti nelze. Nehledíc ani k tomu, nejsou však ani jinak u majetkových pramenů, na jichž základě zmateční stížnost dovozuje platební pohotovost obžalovaného, splněny podmínky stálou praxí vyžadované v tomto směru pro beztrestnost přivlastnění. Neboť s tohoto hlediska je zpronevěra, pokud jde o věci zastupitelné, zejména o peníze, vyloučena^{*} jen tehdy, byl-li pachatel podle svých majetkových poměrů již v době své-mocného nakládání s věcí svěřenou, přičícího se přijatému příkazu, s to, by svému závazku dostal a příkazu vyhověl kdykoliv, a byl-li ovšem již v onu dobu, také odhodlán skutečně tak učiniti, a pohotových prostředků právě k tomuto účelu použití. Ani této, ani oné náležitosti však podle zjištěného stavu věci tu nebylo. Zmateční stížnost se dovolává běžných příjmů teprve od června 1923 a i pohledávek (Dr. K.), které vznikly teprve po době, kdy obžalovaný aspoň první u něho složené částky na místě, by je odvedl Zemskému výběrčímu úřadu, spotřeboval pro sebe. Nebylo tedy v těchto majetkových předmětech rovnocenné náhrady již v době, kdy si obžalovaný svěřené částky присвожил a nemohou již proto založiti beztrestnost tohoto присвоjení. Tím bezvýznamnějším jest poukaz zmateční stížnosti na tvrzenou a samovolně dokazovanou jeho platební pohotovost v roce 1927, když dokonce poslední svěřený peníz dostal již 23. února 1925 a nejpozději v této době by musil prokázati pohotovost k okamžitému zaplacení celého do té doby již skoro úplně na dávku z přírůstku hodnoty u něho složeného peníze. Ježto ostatně obžalovaný podle zjištění soudu neodvedl složené peníze jejich účelu ani tehdy, když skutečně opětovně na něho Karel D. o to naléhal, ježto ani tu nejen neprokázal možnost danému příkazu ihned vyhověti, nýbrž dokonce se vykázal, jak zjištěno, padělanými výpisy poštovního šekového úřadu, že peníze poslal, jsou již tyto okolnosti výmluvným důkazem skutečnosti napadeným rozsudkem zjištěné, že neměl svěřený peníz k okamžitému, kdykoliv žádanému zaplacení na vytčený účel vůbec pohotově a bylo by proto zbytečno, zabývat se blíže tvrzenými prameny příjmů a majetnosti obžalovaného, takže není odůvodněna ani výtká neúplnosti podle § 281 čís. 5 tr. ř. pro neúplná prý zjištění a nedostatečné ocenění tvrzených pramenů příjmů. Podobně jest, že jsou bezpředmětné výtky zmateční stížnosti, vyvozované z toho, že Karel D. nedal obžalovanému žádného příkazu, neboť nalézací soud hodnotí jeho naléhání a vytáčky obžalovaného proti němu jen v tom směru, že D. vymáhal na obžalovaném průkaz o splnění příkazu, jež mu dala složitelka peněz, v porušení jejíž důvěry jediné shledává

trestný čin. Pokud zmateční stížnost i s hlediska vědomí obžalovaného o porušení daného mu příkazu popírá, že Kateřina H-ová dala obžalovanému příkaz, by peníze ihned složil, stačí poukázat k tomu, co o nepřipustnosti této zjištěnému stavu odporující námitky již shora bylo uvedeno. Pro zjištění úmyslu obžalovaného, jak se vyžaduje pro zpronevěru spáchanou přisvojením si svěřené věci, jsou bezvýznamnými skutečnostmi, na které zmateční stížnost dále poukazuje, že totiž obžalovaný hlásil složení 7.000 Kč Zemskému výběrčímu úřadu a oznámil mu i slíbenou další splátku, takže prý neměl v úmyslu přivoditi svěřiteli trvalou, neodčinitelnou škodu. Nevyžaduje se pro zpronevěru spáchanou přisvojením si věci svěřené po subjektivní stránce nic více, než že pachatel je si vědom, že porušuje svěřitelovu důvěru tím, že svěřenou věcí, třebaš přechodně, nakládá takovým způsobem, jenž se přičií danému příkazu svěřitelovu, a že nemá možnosti již v době tohoto svědomného nakládání, by jiným pohotově jsoucím prostředkem kdykoli daný příkaz splnil. Vědomí hmotné protiprávnosti v tomto smyslu proti opačnému zjištění soudu nalézacího popírá zmateční stížnost v onom směru nedovoleným popřením daného mu příkazu, v tomto směru nepřipustným tvrzením své platební pohotovosti, takže v těchto směrech je zmateční stížnost nepřipustně provedena. Pokud však jde o to, že obžalovaný přijetí splátky na dávku výběrčímu úřadu hlásil, to nikterak nevyklučuje vědomí o protiprávnosti vlastního použití složeného peníze proti danému příkazu k okamžitému jeho zaslání zemskému výběrčímu úřadu, tudíž ke zločinu zpronevěry potřebný a v rozsudku nalézacího soudu zjištěný. Jsou proto námitky zmateční stížnosti i u tohoto trestného činu bezdůvodny, pokud jsou provedeny po zákonu. Při zločinu zpronevěry peněz, které složili kupitelé pozemků Bertholda W-e, může zmateční stížnost obžalovaného podle § 281 tr. ř. brojiti jen proti odsuzující části rozsudku, t. j. pokud v zadržení nebo přisvojení si těchto peněz bylo skutečně uznáno na zločin zpronevěry v celém rozsahu, totiž jak ve směru objektivním, tak i v subjektivním. Jest tudíž ponechati stranou ty vývody zmateční stížnosti, jež podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. napadají právní názor nalézacího soudu (mimořádně řečeno velmi pochybný), že i ohledně peněz, jež obžalovaný vyplatil Bertholdu W-ovi a, z nichž tento zaplatil jednak dluhy knihovní, jednak neknižovní, a dále těch peněz, jež sám obžalovaný zaplatil na knihovní dluhy W-ovy, je dána objektivní skutková podstata zpronevěry; vyloučilť nalézací soud v příčině těchto částek subjektivní stránku viny obžalovaného a neuznal při nich na zločin zpronevěry, jež přijal jen ohledně těch částek, jež obžalovaný na žádný z vytčených účelů nevynaložil, totiž částky 28.251 Kč, ze které částečně vyplatil neknižovní dluhy Bertholda W-e, zbytek 14.531 Kč pak ponechal ve svých rukách. Padají tím i námitky proti zjištěním a proti závěrům soudu ve příčině ostatních peněz s hlediska § 281 čís. 5 tr. ř. a jest jen poznamenati k dotýcným výtkám zmateční stížnosti, že v předposledním odstavci třetího oddílu důvodů rozsudek skutečně uvádí jako zpronevěřený i po subjektivní stránce peníz 34.251 Kč, započítáváje tu omylem i částku 6.000 Kč, kterou

podle předchozích vývodů splatil obžalovaný na knihovní pohledávky Dr. K-y a Dr. S-y; z předchozích vývodů je však nepochybně patrné, že nalézací soud z peněz, jimiž obžalovaný sám platil dluhy W-ovi, považuje za zpronevěřeny jen ty, které splatil na dluhy neknižovní, ne však i oněch 6.000 Kč, splacených na knihovní dluhy, takže v dalších vývodech zřejmě omylem se vyskytnuvší chyba započítáním i této částky do peněz zpronevěřených nemá pro posouzení věci významu. Podle toho jest omeziti věcné vyřízení zmáteční stížnosti po stránce formelně i hmotně právní jen na námitky, jež se týkají částky 28.251 Kč, totiž splátek obžalovaného na neknižovní dluhy W-ovy a peníze, které obžalovaný ponechal ve svých rukách, neboť za zpronevěru ve směru objektivním i subjektivním bylo uznáno právě jen nakládání obžalovaného tímto penízem a jen pro ně byl obžalovaný odsouzen.

Námitky zmáteční stížnosti podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. založeny jsou tu na právním názoru, že nešlo o peníze, jež svěřili obžalovanému kupitelé pozemků za určitým účelem, nýbrž o kupní ceny, složené jimi pro manžele W-ovy a od těchto, po případě nejvýše od obou smluvních stran svěřené obžalovanému k provedení depuračního závazku, který náležel jedině prodávajícím manželům W-ovým. Zmateční stížnost, poukazujíc k tomu, že nebyl dán od složitelů peněz obžalovanému přímý poukaz k zaplacení knihovních dluhů, zdá se vycházeti z názoru, že nelze považovati za věc svěřenou k určitému účelu, nedala-li osoba ji svěřující sama přímý příkaz k určitému použití, nýbrž složila věc na základě dotyčného prohlášení příjemce věci (tu obžalovaného); tu prý lze mluvit buď o civilněprávní záruce neb o podvodu, jenž však v souzeném případě je vyloučen pro nedostatek lstivého jednání nebo předstírání. Zmateční stížnost jest na omylu. Účelem trestnosti zpronevěry jest ochrana důvěry svěřitele věci k jejímu příjemci, ať již byla důvěra vzbuzena u svěřitele aktivním činem nebo trpným chováním se příjemce věci, jakmile nutno v něm spatřovati vážný projev, že příjemce s věcí naloží určitým způsobem podle záměrů svěřitele věci. Jakmile je tedy zjištěno, že se kupitelé pozemků k tomu, by dojednané kupní ceny složili do rukou obžalovaného, dali pohnouti jedině tím, že je tento, jak hned v B. dne 23. srpna 1925, tak i později ve své kanceláři, když kupní smlouvy vyhotovoval, ujišťoval, že za to ručí jako advokát, že složených peněz bude použito jedině k zaplacení knihovních dluhů na prodávaných nemovitostech a že W-ovi z toho nevydá ani haléře, leda přebytek, že tedy obžalovaným byla takto vzbuzena ve složitelích peněz důvěra v použití peněz k určitému účelu, byly v souzeném případě správně uznány peníze za svěřené obžalovanému od kupitelů k účelu dluhuprostého odevzdání koupených nemovitostí. Pokud však zmáteční stížnost namítá, že peníze měly tvořiti zároveň kupní cenu za pozemky ve prospěch prodávajících manželů W-ových, zůstává toto jejich určení pro posouzení trestnosti obžalovaného zcela bezvýznamným, poněvadž složitely peněz byly v rukách obžalovaného vázány jen pro ten účel, pro který mu byly odevzdány, a dispozice jimi byla v rukách obžalovaného proti složitelům obmezena právě na určitou funkci této kupní

ceny, pro kterou je obžalovaný přijal a pro niž je měl tedy od kupitelů svěřeny. Poněvadž pak stačí pro pojem svěřeni již faktické odevzdání a přijetí věci za určitým účelem, jež je v souzeném případě zjištěno jen mezi obžalovaným a kupiteli pozemků, je bezvýznamno, nač zmateční stížnost v dalších námitkách poukazuje, totiž jednak, zda a po případě jaký civilněprávní poměr ohledně deporace pozemků vznikl závazkem obžalovaného mezi složiteli a obžalovaným, po případě jaké závazky vzešly nesplněním onoho závazku mezi stranami, jež kupní smlouvu uzavřely, jednak jaký byl ohledně peněz právní poměr mezi obžalovaným a prodávatelem manželů W-ovými ve příčině konečného súčtování přijatých peněz jakožto kupních cen. Tu jest v první řadě rozhodným pro posouzení trestnosti obžalovaného onen účel, za kterým mu od kupitelů pozemků skutečně peníze byly odevzdány. Jsou proto bezvýznamnými i obsahy kupních smluv a potvrzenky, které při složení peněz byly složitelům peněz vydány a z nichž právě zmateční stížnost, vytýkajíc ve směru tom rozsudku i neúplnost pro nedostatečné hodnocení těchto písemností, snaží se dovoditi, že přijaté peníze byly kupními cenami, jež byly u obžalovaného složeny pro prodávatele manželů W-ovy jako jediné spolusmluvníky složitelů a proto též jediné zavázané k dluhuprostému odevzdání prodaných nemovitostí a k použití peněz k tomuto účelu a oprávněné proto disponovati s kupními cenami rovněž jen pro ně složenými. Poukazuje-li dále zmateční stížnost námitkou neúplnosti ve smyslu § 281 čís. 5 tr. ř. na výpověď některých svědků a Dr. P-a v tom směru, že obžalovaný s řadou kupitelů při uzavírání kupu nemluvil a, že si kupní smlouvu uzavřeli bez jeho účasti, jsou i tyto okolnosti nerozhodné, když je bezvadně zjištěno, že obžalovaný ujišťoval kupitele o použití peněz, jež u něho měly býti složeny již při dražbě v obci B. Když takto jako advokát veřejně převzal ručení za výhradné použití peněz k řečenému účelu, netřeba tyto okolnosti jako nerozhodné zjišťovati a vytýkaný důvod zmatečnosti není dán. V souvislosti s tím sluší uvést, že poznámkou zmateční stížnosti, připojenou k výtkám o pojmu svěřeni, že jediný svědek H. uvedl, že v případě, že by kupní ceny nestačily, prý se obžalovaný zavázal, že peníze vrátí, není po formální stránce nijak napaden, natož důvodně napaden úsudek nalézacího soudu, vyvozený z jiných v rozsudku uvedených skutečností, že obžalovanému muselo býti jasno, že bude povinen složené částky kupujícím vrátiti, když se mu dluhuprosté převedení nepodaří; dotýčnou svědeckou výpovědí úsudek nalézacího soudu, čerpaný z jiných přesvědčivých skutečností, dochází spíše svého potvrzení a zmateční stížnost po stránce formelněprávní ani toto zjištění soudu zvláště nenapadá. Je posléze i bezvýznamným, zda by měl obžalovaný proti manželům W-ovým právo na započtení svých pohledávek při vyúčtování kupních cen, kdyžť složené peníze nebyly u něho k dispozici manželů W-ových, nýbrž byly vázány zvláštním účelem v dohodě se složiteli, pokud se týče oním veřejným prohlášením obžalovaným samým určeným. Protiprávné jich zadržení a si přivlastnění spočívá v tom, že byly vědomě odňaty účelu, pro který je kupitelé obžalovanému svěřili v důvěře, že s nimi takto naloží. Stačí

tedy po stránce subjektivní zjištění vědomí pachatelova, že jinou disposicí porušuje tuto důvěru, a nevyžaduje se jinak ani úmyslu pachatelova, dosíci z činu pro sebe nějakého prospěchu. Pokud tedy zmáteční stížnost poukazuje k tomu, že obžalovaný částí peněz vyplatil za W-e jeho neknihovní dluhy, sám tedy žádného prospěchu neměl, marně napadá tu rozsudek nalézacího soudu, neboť podle toho, co uvedeno, jest i taková vědomě proti účelu svěření předsevzatá disposice zadržením a převlastněním si jich. Ostatně i tu zmáteční stížnost námitkou, že od počátku byl obžalovaný názoru, že jde o peníze manželů W-ových, brojí jen nepřipustně proti tomu, co nalézací soud závazně zjistil, že totiž obžalovaný přijal od osob kupujících nemovitosti 101.821 Kč jako advokát s příkazem, by jich použil k zaplacení dluhů knihovně zajištěných právem zástavním na prodávaných nemovitostech a v případě, že by kupujícím koupené pozemky dluhuprosté odevzdány býti nemohly, by je osobám jednotlivé částky u něho složivším vrátil. Sluší posléze podotknouti, že by se na tomto stavu věci nic nezměnilo, ani kdyby správnou byla formální výtká stížnosti, že soudem bylo pomínuto odečísti ze zpronevěřeného peníze ještě další částky 3.000 Kč a 4.430 Kč, které prý obžalovaný na úhradu knihovních pohledávek berního úřadu (raifeisenky) zaplatil. Nehledíc k tomu, že výsledky hlavního přelíčení neposkytují spolehlivé opory pro správnost těchto údajů a stížnost samotna neoznačuje průvody, z nichž by správnost jejího tvrzení vycházela na jevo, činil by i po odečtení těchto částek zpronevěřený peníz vždy ještě skoro 21.000 Kč, tedy částku 2.000 Kč (viz výrok rozsudku) daleko převyšující a byla by i přes ono snížení plně oprávněna soudem při vyměření trestu zdůrazňovaná přitěžující okolnost »značné škody«. I pokud jde o zločin zpronevěry, spáchaný částečným zadržením a přisvojením si peněz složených z důvodu koupě pozemků W-ových, jest tedy zmáteční stížnost dílem bezdůvodna, dílem nepřipustna.

Při přestupku podle § 320 f) tr. zák. jest námitka zmáteční stížnosti, že listiny musí býti použito, bezvýznamnou, jakmile zmáteční stížnost sama přiznává, že stvrzenky poštovního šekového úřadu bylo použito proti D-ovi. Vyžaduje-li však zmáteční stížnost ke skutkové podstatě tohoto přestupku, při němž vyloučen jest prý jen úmysl poškoditi, by použitím listiny nastala škoda tak, jako v případě podvodu podle § 197 tr. zák., zapomíná, že ani v případě podvodu netřeba skutečného poškození a stačí pouhý úmysl poškoditi; je-li tento úmysl v § 320 f) tr. zák. na rozdíl od podvodu vyloučen a stačí-li pouhý úmysl klamati, který ve zmáteční stížnosti popřen není, nepřichází ani nastalá škoda neb její možnost pro skutkovou podstatu tohoto přestupku vůbec v úvahu. Pokud dále zmáteční stížnost namítá ve příčině přestupku promlčení jako důvod trestnost vylučující (§ 281 čís. 9 b) tr. ř.), poukazujíc mezi jiným na přesvědčení obžalovaného, že v případě použití peněz W-ových, které spadá do promlčecí doby, nejde o zpronevěru ani o jiný trestný čin, padá tato námitka, jakmile odsuzující výrok pro zpronevěru ponechán v platnosti, neboť tím nedostává se již tvrzené podmínky promlčení podle § 531 písm. c) tr. zák. a netřeba se proto obíratí otázkou, zda další pod-

mínky promlčení zmateční stížností uplatňované by snad byly splněny. Zmatečným důvodem podle § 281 čís. 5 tr. ř. brojí stížnost nepřipustným způsobem proti hodnocení výsledků průvodního řízení, pokud rozebírá jednotlivosti ze svědeckých výpovědí Karla D-a, Dr. P-a, Boženy Ch-ové a Antonie M-ové a zvláště ze znaleckého posudku, jehož konečný závěr napadá, při čemž ostatně nesprávně cituje posudek co do okolnosti, zda znalci kladli důraz na to, zda byly řádky s až ch psány stoje nebo sedě. K těmto námitkám nelze vzhledem k předpisům § 288 čís. 3 a 258 tr. ř. věcně přihlížeti. I ta část stížnosti, jež se vztahuje k přestupku podle § 320 f) tr. zák., je tedy dílem nepřipustna, dílem bezdůvodna. Bylo proto zmateční stížnost v celém rozsahu zavrhnouti.

Čís. 3315.

Ochrana známek.

Zásada § 5 zákona ze dne 6. ledna 1890, čís. 19 ř. zák., že zápis známky, obsahující také slova nebo písmena, nikomu nebrání, by k označení svého zboží neužíval svého jména (firmy), byť i ve formě zkrácené, platí od vydání zákona ze dne 30. července 1895, čís. 108 ř. zák. i při pouhých známkách slovních (§ 1 tohoto zákona).

Neznalost předpisů obchodního zákona o tom, kdo jest oprávněn vésti firmu a jak má firma znít, a předpisu § 5 zákona o ochr. znám. jest skutkovým omylem podle § 2 e) tr. zák.

(Rozh. ze dne 5. listopadu 1928, Zm I 652/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 9. září 1927, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem zasahování v právo známkové podle § 23 zákona ze dne 6. ledna 1890, čís. 19 ř. zák., zrušil napadený rozsudek a věc přikázal soudu první stolice, by znovu o ní jednal a ji rozhodl.

Důvody:

Obžalovaný již v první stolici tvrdil, že, než začal označovati své zboží slovy »Zur englischen Flotte«, dotázal se u obchodní a živnostenské komory, zda jest oprávněn používat při své firmě dodatku »Zur englischen Flotte«, a že se mu od komory dostalo odpovědi jím předložené ze dne 24. prosince 1924, která byla čtena při hlavním přelíčení. Tímto dopisem sdělila komora obžalovanému, že jí není známo, že by nějaká karlovarská firma měla označení »Zur englischen Flotte«; takových označení že mohou používat jak firmy protokolované, tak i firmy neprotokolované; zvláštní označení firem neprotokolovaných však u komory se nezaznamenává; okolnost, že nějaká vídeňská firma má ono označení, že nevádí tomu, by obžalovaný nepoužíval téhož označení pro svou firmu. Obžalovaný dále tvrdil, že, nevěda jako laik, že neprotoko-